

Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v. de vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 GA Den Haag

Amsterdam, 19 juni 2015

Betreft: Algemeen Overleg WWB-onderwerpen en Participatiewet 24 juni 2015

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 24 juni a.s. debatteert u met de staatssecretaris van SZW over onder meer de rapportage "Uitvoering van de WWB voor jongeren van 18-27 jaar". De Coalitie 'Van de Straat'¹, bestaande uit Stichting Zwerfjongeren Nederland (SZN), de Federatie Opvang (FO) en stichting Kamers met Kansen (KmK) wil ter voorbereiding van dit debat een aantal zaken onder uw aandacht brengen.

Uitvoering WWB voor jongeren:

De voortgangsrapportage *Uitvoering van de Wwb voor jongeren(18-27 jaar)* van december 2014 concludeert dat het voor jongeren in de bijstand heel moeilijk is om terug naar school of aan het werk te raken. De vraaggerichtheid in de uitvoering is heel beperkt, zegt het rapport. Of een jongere een passend aanbod krijgt lijkt in veel gevallen afhankelijk van de individuele klantmanager die wel of niet creatief en resultaatgericht maatwerk levert.

In 2014 schreven we aan de staatssecretaris van VWS het volgende over de inkomenspositie van dakloze jongeren: *"We maken ons zorgen over de inkomenspositie van dakloze jongeren. In de praktijk blijkt dat het uitmaakt in welke gemeente een jongere woont en hangt het af van de toevallige deskundigheid van de aanwezige medewerker bij de gemeente of een dakloze jongere een voorschot krijgt om de zoekperiode te overbruggen. Hetzelfde geldt voor een aanvraag om een opleiding te mogen volgen of een werkervaringsplaats te krijgen."*

We hebben de indruk dat het vangnet dat we in Nederland hebben voor de zwakste groepen, juist voor de allerzwaksten gaten vertoont. Een dakloze 18-jarige die niet op ouders of familie kan terugvallen, kan ook niet rekenen op de overheid als schild voor de meest behoeftigen. Hij of zij is afhankelijk van de welwillendheid en creativiteit van degene die achter het loket staat.

Wilt u de staatssecretaris vragen wat zij gaat doen om ervoor te zorgen dat gemeenten de dienstverlening in de WWB voor dakloze jongeren gaan richten op het verbeteren van de inkomens-, woon-, werk- en opleidingssituatie van jongeren?

¹ De Coalitie 'Van de Straat' wordt financieel ondersteund door Skanfonds en werkt samen met Drift, Instituut Transitie management van de Erasmus Universiteit.

Het onderzoek dat de Inspectie SZW naar de groep jongeren 'Buiten Beeld' heeft gedaan is op dit moment nog niet afgerond en/of openbaar. Het is onze verwachting dat dit onderzoek zal laten zien dat onvoldoende dienstverlening voor een dakloze jongere in veel gevallen leidt tot een verzwaring van hun problemen en een draaideurbestaan. Deze jongeren zullen na verloop van tijd opnieuw bij de gemeente aankloppen, terwijl hun problemen ernstiger zijn geworden.

Nog steeds stijgt het aantal dakloze jongeren, zo bleek uit de cijfers van de FO in 2014². Uit een onlangs gehouden Quick Scan onder de opvanginstellingen blijkt dat jongeren langdurig in opvanghuizen moeten blijven omdat zij vanwege gebrek aan voldoende inkomen geen kamer kunnen betalen. Noch het minimumjeugdloon, noch de WWB uitkering voor jongeren stelt jongeren in staat de huur en eerste levensbehoeften te kunnen betalen. Om die reden komen jongeren ook niet in aanmerking voor budgetbeheer of schuldhulpverlening. Jongeren bouwen zo nog meer schuld op. Terwijl uit onderzoek³ blijkt dat mensen die schuldhulp ontvangen gemiddeld 4 tot 12 maanden eerder uitstromen uit de WWB.

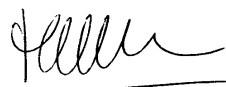
Wilt u de staatssecretaris vragen wat zij gaat doen om ervoor te zorgen dat (voormalig) dakloze jongeren in staat zijn voor hun eerste levensbehoeften zoals onderdak, voedsel en kleding te betalen? Wilt u de staatssecretaris vragen wat zij gaat doen om ervoor te zorgen dat jongeren die een WWB uitkering ontvangen ook hulp bij het oplossen van hun schulden krijgen aangeboden. Wilt u de staatssecretaris vragen hoe ver de beleidsvrijheid van gemeenten strekt op dit punt?

Door het invoeren van de Participatiewet zullen per 1 januari 2016 veel minder jongeren met een psychische of verstandelijke beperking in aanmerking komen voor een Wajong uitkering. In de doelgroep dakloze jongeren is deze groep nu al ruim vertegenwoordigd (30-50%). Wij verwachten dat de betreffende jongeren zullen aankloppen bij het WWB loket van de gemeente. Gezien het feit dat de dienstverlening op dit moment al onvoldoende maatwerk biedt, is het risico heel groot, zo vrezen we, dat deze nieuwe cliënten buiten de boot gaan vallen.

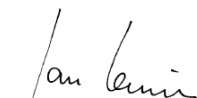
Wilt u de staatssecretaris vragen wat zij gaat doen om de WWB dienstverlening van gemeenten aan bijzondere doelgroepen, zoals dakloze jongeren, te verbeteren en maatwerk te leveren? Wilt u haar ook vragen om vanaf 2016 te monitoren of jongeren door gebrek aan inkomen tussen de wal en het schip terecht komen?

Mocht u vragen hebben over deze brief, dan kunt u contact opnemen met Hella Masuger van SZN (h.masuger@zwerfjongeren.nl) of 06-44490221) of Rina Beers van de FO (r.beers@opvang.nl) of 06-13846484).

Hoogachtend
Namens de coalitie 'Van de Straat',

Hella Masuger
Directeur SZN

Jan Laurier
Voorzitter Federatie Opvang

² Zie: http://www.opvang.nl/files/Factsheet_Maatschappelijke_Opvang_in_2013.pdf

³ rapport: Gevangen in Schuld, HU, Nadja Jungman e.a. juni 2014